

กองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การบูรณาการการยกระดับการศึกษาและฝึกอาชีพ สำหรับเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้จัดพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจการประสานความร่วมมือในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู การจัดการศึกษา การฝึกทักษะอาชีพ และการดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม ภายหลังปล่อย
เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568 ณ ห้องสนธิบัตร ชั้น 3 อาคารกระทรวงยุติธรรม แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

✦ ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงาน ภายนอก ผ่านการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนา และ ยกระดับการศึกษา และฝึกอาชีพของ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดังนี้

✦ ด้านการศึกษา

- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
- กรมส่งเสริมการเรียนรู้

✦ ด้านอาชีพ

- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- กรมสรรพากร
- มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- บริษัท กู๊ดเทค (ไทยแลนด์) จำกัด

✦ ประเด็นในการมีส่วนร่วม

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกต่างๆ ในการ ยกระดับการศึกษาและฝึกอาชีพให้กับเด็กและเยาวชน ในกระบวนการยุติธรรมในหลากหลายมิติ เช่น การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกลับเข้าสู่ระบบ การจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามมาตรฐาน และ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนการพัฒนาครูผู้สอนด้านอาชีพให้สามารถ ฝึกทักษะอาชีพให้กับเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การบูรณาการการยกระดับการศึกษาและฝึกอาชีพ สำหรับเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

✦ ผลจากการมีส่วนร่วม

จากการที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานดังกล่าว กรมพินิจฯ ได้มีผลจากการมีส่วนร่วม ดังนี้

✦ ด้านการศึกษา

- เด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมได้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ได้รับการศึกษาร้อยละ 100 และมีรูปแบบการเรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการเป็นรายบุคคล
- มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับเด็กและเยาวชน และบริบทกรมพินิจฯ โดยเฉพาะ ได้แก่ คู่มือการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ สำหรับเด็กและเยาวชนในความดูแลของกรมพินิจฯ
- ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอน ของกรมพินิจฯ ได้ขึ้นทะเบียนเป็นครูประจำกลุ่มของกรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อรับผิดชอบกลุ่มผู้เรียนของกรมพินิจฯ ให้เป็นไปตามแนวทาง และมาตรฐานการสอนของกรมส่งเสริมการเรียนรู้
- แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาในสถานที่ควบคุมในศูนย์ฝึกและอบรมฯ และสถานพินิจฯ (มีสถานแรกรับ) และ(มีสถานแรกรับขนาดเล็ก) ทุกแห่ง โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษาและด้านการฝึกอาชีพจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้าน เพื่อเป็นกลไกการดำเนินงาน

และแก้ไขการดำเนินงานด้านการศึกษาและฝึกอาชีพในระดับพื้นที่

- เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบ และคณะกรรมการจัดการศึกษาและเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และมีคุณภาพเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์เพื่อดำเนินการแก้ไขเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา และป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนหลุดออกจากระบบการศึกษา (Thailand Zero Dropout) อย่างรอบด้าน

กองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การบูรณาการการยกระดับการศึกษาและฝึกอาชีพ สำหรับเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

✦ ผลจากการมีส่วนร่วม (ต่อ)

✦ ด้านอาชีพ

- เด็กและเยาวชนได้รับการฝึกอาชีพที่หลากหลาย โดยหน่วยงานเครือข่ายมีการจัดการอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ให้กับเด็กและเยาวชน เช่น หลักสูตรช่างไฟฟ้า หลักสูตรการโรงแรม หลักสูตรเกษตรกรรม เป็นต้น
- พัฒนาศักยภาพด้านอาชีพ โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาต่างๆ มาปรับใช้ และเพิ่มทักษะการจัดการเรียนการสอนในสาขาอาชีพต่างๆ ตลอดจนยกระดับมาตรฐานการฝึกอาชีพของกรมพินิจฯ
- สนับสนุนการเครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับใช้ประกอบการฝึกอาชีพให้แก่กรมพินิจฯ
- ให้โอกาสและสนับสนุนการฝึกอาชีพของเด็กและเยาวชน เช่น โครงการอาชีวะสร้างช่างฝีมือ ตามแนวทางโรงเรียนพระดาบส และทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง เป็นต้น

✦ การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาผลการดำเนินงาน

✦ ด้านการศึกษา

- ในปีที่ผ่านมาถึงแม้ว่ากรมพินิจฯ จะสามารถส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และได้รับการศึกษา ร้อยละ 100 แต่จากการสำรวจ และรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด พบว่ายังคงมีอุปสรรคในการรวบรวมเอกสารทางการศึกษาเดิมของเด็กและเยาวชนก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ทำให้ในการลงทะเบียนเรียนให้เด็กและเยาวชนแต่ละครั้งต้องใช้เวลาดำเนินการเอกสารดังกล่าวค่อนข้างนาน กรมพินิจฯ จึงได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการศึกษา กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว
- กรมพินิจฯ ได้ให้หน่วยงานในสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาในสถานที่ควบคุม เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินงานด้านการศึกษา และฝึกอาชีพในระดับพื้นที่ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษา และฝึกอาชีพให้เกียรติเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการฯ เพื่อขับเคลื่อนงานดังกล่าว จากการสำรวจ และรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด พบว่ายังคงมีอุปสรรคในเรื่องการส่งต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงาน รวมไปถึงความเข้าใจในบริบทการส่งเสริมการศึกษา และฝึกอาชีพของกรมพินิจฯ (ต่อ)

กองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การบูรณาการการยกระดับการศึกษาและฝึกอาชีพ สำหรับเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

✦ การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนา
ผลการดำเนินงาน (ต่อ)

✦ ด้านการศึกษา

- ทำให้กระบวนการจัดการศึกษาไม่ต่อเนื่อง และไม่เป็นไปตาม
ข้อกำหนดของสถานศึกษา หรือสถานประกอบการ ดังนั้น
เพื่อให้คณะกรรมการสามารถดำเนินงานได้ครอบคลุมทุกมิติ
ของการศึกษา และการฝึกอาชีพมากยิ่งขึ้น
กรมพินิจฯ จึงได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงาน
ภายนอก โดยเพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาฯ เช่น บุคลากรสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครอง
แรงงาน เพื่อช่วยพิจารณาคุณสมบัติของเด็กและเยาวชน
ในการศึกษาต่อในสายอาชีพ และฝึกปฏิบัติงาน
ในสถานประกอบการ เป็นต้น

✦ ด้านอาชีพ

- ผลจากการนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด พบว่ามีประเด็น
ข้อจำกัด และข้อควรพัฒนาด้านการฝึกอาชีพ อาทิ ขาดการเตรียมการจัดกิจกรรม และสรุป
การจัดกิจกรรม ซึ่งทำให้กระบวนการฝึกทักษะอาชีพ/วิชาชีพไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ รวมถึง
บุคลากรที่ทำหน้าที่ฝึกทักษะอาชีพ/วิชาชีพให้แก่เด็กและเยาวชนขาดการพัฒนาทักษะทางการ
จัดการเรียนรู้ และฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุค
ปัจจุบัน

กรมพินิจฯ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการฝึกทักษะอาชีพ/วิชาชีพ
ตามข้อจำกัดข้างต้น จึงได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น กรมพัฒนา
ฝีมือแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน ด้วยการ
ยกระดับทักษะการฝึกอาชีพ (upskill) และเพิ่มทักษะการฝึกอาชีพที่จำเป็น (reskill) ให้แก่
นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ (ด้านวิชาชีพ) ให้สามารถฝึกทักษะอาชีพ/วิชาชีพให้แก่เด็กและ
เยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านโครงการ และกิจกรรมต่างๆ โดยบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ
นำความรู้และทักษะที่ได้เข้ารับการอบรมไปต่อยอดในการฝึกอาชีพให้กับเด็กและเยาวชน
ในหน่วยงานของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามมาตรฐาน และสอดคล้องกับ
สถานการณ์ตลาดแรงงานในปัจจุบันมากขึ้น อาทิเช่น การพัฒนาหลักสูตรอาชีพหลักสูตร
ช่างซ่อมบำรุงรักษารถจักรยานยนต์หลังจากเข้าร่วมโครงการสามารถพัฒนาเป็นหลักสูตร
ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการด้านงานติดตั้งและตรวจซ่อมรถจักรยานยนต์ไฟฟ้า (ต่อ)

กองพัฒนาระบบงานยุทธธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การบูรณาการการยกระดับการศึกษาและฝึกอาชีพ สำหรับเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

✦ การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนา
ผลการดำเนินงาน (ต่อ)

✦ ด้านอาชีพ

- การพัฒนาหลักสูตรการติดตั้งเครื่องปรับอากาศขนาดเล็ก เป็นหลักสูตรการติดตั้งเครื่องปรับอากาศระบบอินเวอร์เตอร์ การพัฒนาหลักสูตรงานเชื่อมไฟฟ้าเบื้องต้นเป็นหลักสูตรงานเชื่อมมิก/แม็ก เป็นต้น
- จากสถิติการออกฝึกปฏิบัติงานกับสถานประกอบการของเด็กและเยาวชน มีเด็กและเยาวชนจำนวน 192 คน ได้ออกฝึกปฏิบัติงานกับสถานประกอบการซึ่งกรมพินิจฯ มีนโยบายในการให้เด็กและเยาวชนได้ฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น จากการบูรณาการความร่วมมือผ่านการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับหน่วยงานด้านอาชีพ ทำให้เด็กและเยาวชนได้รับการฝึกทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพสังคม และตลาดแรงงาน มีหลักสูตรที่ทันสมัยสอดคล้องกับการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย โดยเด็กและเยาวชนได้รับการฝึกทักษะทั้ง hard skill ได้แก่ ความรู้และทักษะ เช่น ทักษะการใช้เครื่องมือ ความสามารถในการจดจำ และทักษะทางคอมพิวเตอร์ ตลอดจนได้รับการฝึกทักษะ soft skill ได้แก่ การพัฒนารูปแบบของความคิดภายในจิตใจ เช่น การทำงานเป็นทีม การมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนได้รับการรับรองในการฝึกอาชีพ ซึ่งเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือ และความมั่นใจให้แก่สถานประกอบการในการรับเด็กและเยาวชนไปฝึกอาชีพ จึงทำให้สถิติปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในไตรมาสที่ 1 - 2 (ตุลาคม 2567 – มีนาคม 2568) มีเด็กและเยาวชนได้ออกฝึกปฏิบัติงานกับสถานประกอบการภายนอกสถานที่ควบคุมแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 146 คน ซึ่งในไตรมาสที่ 3 – 4 (เมษายน - กันยายน 2568) มีแนวโน้มที่จำนวนจะสูงขึ้น

